

Grafikus kártyák, mint olcsó szuperszámítógépek

II. rész: Optimalizálás

Jurek Zoltán, Tóth Gyula

GPU nap 2010, MTA RMKI

Budapest, 2010. június 4.

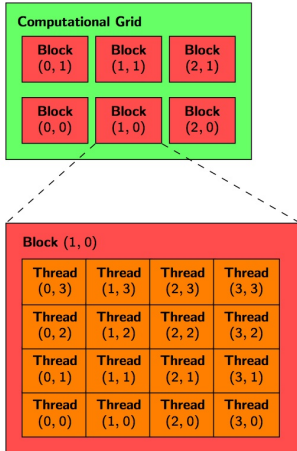

Tartalom

- 1 Bevezetés
  - A CUDA futtatási modellje
  - Implementáció
- 2 Programozási folyamat
  - Make it work. - A működő párhuzamos kódig
  - Make it right. - A helyes eredmény
  - Make it fast. - Optimalizálás
- 3 Optimalizálás
  - Memóriakezelés
  - Pontosság vagy sebesség?
  - Komplex példa: RDF
- 4 Összefoglalás

A CUDA futtatási modell

A számítási háló (Computational grid)

- 1 A párhuzamosan futtatandó program a mag (**kernel**)
- 2 A magot szálak (**thread**) futtatják
- 3 A szálak 1,2 v. 3 dimenziós logikai csoportja a blokk (**block**)
- 4 A blokkok 1 v. 2 dimenziós logikai csoportja a teljes számítási háló (**grid**)

Adatpárhuzamosítás

Egyértelmű háló $\Leftrightarrow$ adathalmaz megfeleltetés az egyéni szárazonosítókön keresztül

Implementáció

Az alapfeladat

- A számítási feladat párhuzamosítása - **kernel**
- Az adathalmaz párhuzamosítása egy alkalmas számítási háló $\Leftrightarrow$ adathalmaz megfeleltetéssel - **grid**

Optimalizálás

- Adott implementáció futási idejének csökkentése
- Az implementáció optimalizálása az architektúrára

"Premature optimization is the root of all evil."

- Az idő 97%-ában felesleges azon aggódni, hogy nem hatékony a kód. Ilyenkor elég arra gondolni, hogy "Premature optimization...".
- A maradék 3% (azaz kb. minden 33. sor a kódban!) esetén már elgondolkodhatunk azon, hogy kell-e optimalizálni.

Programozási folyamat

Make it work. → Make it right. → Make it fast.

$n * m$ -es mátrixok összeadása

CPU függvény

```
void add_matrix(float *a,float *b,float *c,int
n,int m){

int idx;

for (idx=0; idx<n*m; idx++)
c[idx]=a[idx]+b[idx];
}
```

- Lineáris tömbkezelés:
 $a[n][m]$ 2D tömb NEM folytonos
- Egyszerű soros ciklus
- CPU *host* memórián dolgozik
 $\Rightarrow$ A főprogramból közvetlenül hívható

GPU mag

```
__global__
void add_matrix(float *a,float *b,float *c,int n,int m){

int whoami=blockDim.x*blockIdx.x+threadIdx.x;

if (whoami<n*m)
c[whoami]=a[whoami]+b[whoami];
}
```

- Eltűnt a *for* ciklus,
 minden szál egyetlen összeadást végez
 $whoami = 0 \dots gridDim.x * blockDim.x - 1$
- Lineáris tömbkezelés, 1D háló: Ha
 $blockDim.x * blockDim.x \geq n * m$
 $\Rightarrow$ minden elemet lefedtünk!
- GPU *device* memórián dolgozik

$n * m$ -es mátrixok összeadása

Hívás a CPU-ról

```
__device__  
float *a_gpu,*b_gpu,*c_gpu;  
  
main(){  
  
float *a,*b,*c;  
  
// ...  
  
cudaMemcpy(a_gpu,a,N*M*sizeof(float),cudaMemcpyHostToDevice);  
cudaMemcpy(b_gpu,b,N*M*sizeof(float),cudaMemcpyHostToDevice);  
  
dim3 threads(THREADS);  
dim3 grid(N*M/THREADS+1);  
  
add_matrix<<<grid,threads>>>(a_gpu,b_gpu,c_gpu,N,M);  
  
cudaMemcpy(c,c_gpu,N*M*sizeof(float),cudaMemcpyDeviceToHost);  
  
// ...  
}
```

GPU mag

```
__global__  
void add_matrix(float *a,float *b,float *c,int  
n,int m){  
  
int whoami=blockDim.x*blockIdx.x+threadIdx.x;  
  
if (whoami<n*m)  
c[whoami]=a[whoami]+b[whoami];  
  
}
```

Folyamat

- Adatok felmásolása a GPU-ra
- A mag futtatása megadott hálón
- Az eredmény másolása a CPU-ra

Az eredmény helyessége

- Informatikai helyesség:
helyes kernel művelet sor (soros debug) & helyes párhuzamosítás (!)
- Pontosság:
Az informatikailag helyesen futó program eredménye megfelel a kívánalmaknak?

Általános GPU hibák

- Informatikai hibák:
Helytelen párhuzamos adatkezelés, szinkronizációs hiba, rossz adathalmaz lefedés
- Pontosság:
A GPU **nativ** műveleteinek ismerete (IEEE-754 kivételek)

Figyelem!

A GPU gyors 3D ábrázolásra készült, nem tudományos szuperszámítógépnek!

Memóriahasználat

- global memory (**coalesced memory access**):
A (**lassú**) globális memória írása/olvasása **nagyságrendekkel** felgyorsítható.
- multiprocessor cache (**shared memory**):
kisebb ($\sim 16kB$), de **gyors** memória, egy blokk számára látható

Egyéb

- Beépített adattípusok - float2, float3, float4, double2, stb.
- GPU nativ függvények - minél pontosabb, annál lassabb...
- Algoritmus csere - hatékonyabb implementáció
- A fordítás optimalizálása - kapcsolók

Coalesced Memory access

Alapprobléma

A globális memória látens ideje 400-600 órajel (1 összeadás = 4 órajel)

Fizikai futtatási modell: **warp** - a szálak fizikailag 32-es csokrokban futnak

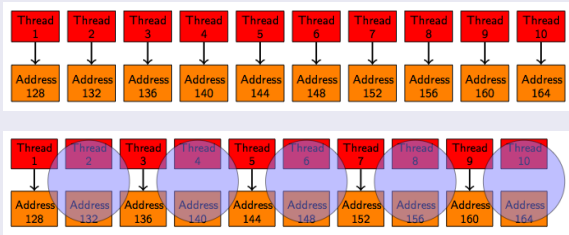
A szálak hozzáférése a globális memóriához **rendezett**, amennyiben:

- A memóriatartomány összefüggő és **rendezett**:
  - **128 byte**: minden szál egy *float* v. egy *int* adatot olvas
  - **256 byte**: minden szál egy *float2* v. egy *int2* adatot olvas
  - **512 byte**: minden szál egy *float4* v. egy *int4* adatot olvas
  - a *float3* NEM rendezett!!!
- A *warp* olvasási báziscíme (*WBA*) $16 \times \text{sizeof}(\text{type})$ többszöröse
- Egy csokron belül a *k*. szál éppen a $(\text{WBA}+k)$. elemhez fér hozzá
- A memóriaműveletben nem muszáj minden szálnak részt venni
- A fenti szabályok írásra és olvasásra egyaránt vonatkoznak

Coalesced Memory access

Rendezett memória hozzáférés:

Rendezett memória hozzáférés - Coalesced Memory access

NEM rendezett memória hozzáférés:

Négyzetes ($n * n$) mátrix transzponálása

Naiv GPU mag

```

__global__
void transpose_matrix_naive(float *in,float *out,int n){

int i=blockDim.x*blockIdx.x+threadIdx.x;
int j=blockDim.y*blockIdx.y+threadIdx.y;

if ((i<n)&&(j<n))
    out[i*n+j]=in[j*n+i];

}
    
```

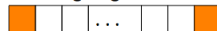
Memóiahozzáférés

Reading from global mem:

stride=1, coalesced

Writing to global mem:

stride=16, uncoalesced

Négyzetes ($n * n$) mátrix transzponálása

Megoldás a shared memory használatán keresztül

Naiv modell

- rendezett olvasás (gyors)
- NEM rendezett írás (lassú)

GPU modell

- rendezett olvasás:
global → shared (gyors)
- transzponálás:
shared → shared (gyors)
- rendezett írás:
shared → global (gyors)

Read from global mem

0,0	0,1	0,2	•	0,15
1,0	1,1	1,2	•	1,15
•	•	•	•	•
15, 0	15, 1	15, 2	•••	15,15

Write to shared mem

0,0	0,1	0,2	•	0,15
1,0	1,1	1,2	•	1,15
•	•	•	•	•
15, 0	15, 1	15, 2	•••	15,15

Read "transposed" address from SMEM

0,0	1,0	2,0	•	15,0
0,1	1,1	2,1	•	15,1
•	•	•	•	•
0, 15	1, 15	2, 15	•••	15,15

Write to global mem

0,0	1,0	2,0	•	15,0
0,1	1,1	2,1	•	15,1
•	•	•	•	•
0, 15	1, 15	2, 15	•••	15,15

Négyzetes ($n * n$) mátrix transzponálása

Gyors GPU mag

```

__global__
void transpose(float *in,float *out,int n) {
    __shared__float block[BLOCK_DIM*BLOCK_DIM];

    int xBlock=blockDim.x*blockIdx.x;
    int yBlock=blockDim.y*blockIdx.y;
    int xIndex=xBlock+threadIdx.x;
    int yIndex=yBlock+threadIdx.y;

    int index_out, index_transpose;

    if ((xIndex<n)&&(yIndex<n)) {
        int index_in=n*yIndex+xIndex;
        int index_block=threadIdx.y*BLOCK_DIM+threadIdx.x;

        block[index_block]=in[index_in];

        index_transpose=threadIdx.x*BLOCK_DIM+threadIdx.y;
        index_out=n*(xBlock+threadIdx.y)+(yBlock+threadIdx.x);
    }

    __syncthreads();

    if ((xIndex<n)&&(yIndex<height)) {
        out[index_out]=block[index_transpose];
    }
}
    
```

Naiv GPU mag

```

__global__
void transpose_matrix_naive(float *in,float *out,int n){

    int i=blockDim.x*blockIdx.x+threadIdx.x;
    int j=blockDim.y*blockIdx.y+threadIdx.y;

    if ((i<n)&&(j<n))
        out[i*n+j]=in[j*n+i];

}
    
```

Megerőte?

Grid Size	Coalesced	Non-coalesced	Speedup
128 × 128	0.011 ms	0.022 ms	2.0×
512 × 512	0.07 ms	0.33 ms	4.5×
1024 × 1024	0.30 ms	1.92 ms	6.4×
1024 × 2048	0.79 ms	6.6 ms	8.4×

Shared memory használata

`__syncthreads()`

- Az egy blokkban futó szálak ennél az utasításnál "bevárják" egymást
- shared memory használat esetén a szálak tudnak "egymásnak" dolgozni:
  - transzponálás: egy szál $s(i, j)$ -t írja, de $s(j, i)$ -t olvassa!
  - molekuladinamika: egy szál az i . atom adatait tölti be ($i \in [0 \dots THREADS - 1]$) de mindenkiét használja - összes párkölcsönhatás!

bank conflict

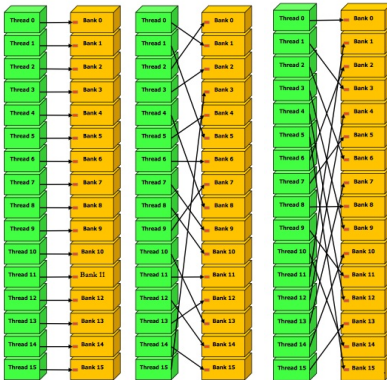
- Regiszter sávszélesség (32 bit / 2 órajel) biztosítása: shared memory = 16 x **bank**
- ideális hozzáférés: 1 szál $\Leftrightarrow$ 1 bank
- n -utas **bank conflict**: n szál $\rightarrow$ 1 bank ($\Rightarrow$ soros: $n \times 1$ hozzáférés)
warp = 32 szál $\Rightarrow$ fordító $\rightarrow 2 \times 16$ felosztású hozzáférés
- A shared változó tárolási rendje: lineáris, 32 bites szavanként periodikusan $\Rightarrow$ Egy lineáris *float* típusú tömb esetén biztosan NINCS bank conflict!

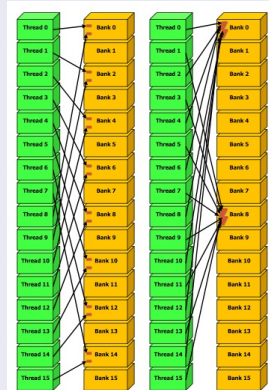

Bank conflict példák

No bank conflict

Bank conflict

Az IEEE-754 és a GPU

Az IEEE-754 szabvány

A számítástechnikai eszközök számítási szabványa

- digitális számábrázolási szabványok
- műveleti pontosság szabványai - kerekítés, vágás?

A GPU gyári utasításkészlete

- Alapfeladat: $+$ és $*$ gyors elvégzése $\Rightarrow$ kisebb átmeneti tár
- Utasításkészlet: jóval kisebb, mint a CPU-é, de van "mad": $a * b + c$
 $\rightarrow$ A fordító megteszi a lehetséges összevonásokat a kódból!

A GPU *float* műveleti pontossága - IEEE-754 kivételek

- $+$ és $*$: IEEE-754 pontos
- *mad*, valamint bonyolultabb NATIV műveletek ($1/x$, y/x , $\sqrt{x}$, $\exp(x)$, ...) pontatlanabbak (vágás)
- szoftveres megoldások a CPU pontosságának elérésére (de lassabbak...!)

Példa: elemenkénti $A * B + C$

"naiv" GPU mag

```
--global--
void mad(float *A,float *B,float *C,float *D,int n){

int whoami=blockDim.x*blockIdx.x+threadIdx.x;

if (whoami<n*n)
    D[whoami]=A[whoami]*B[whoami]+C[whoami];
}
```

IEEE-754 helyes GPU mag

```
--global--
void mad(float *A,float *B,float *C,float *D,int n){

int whoami=blockDim.x*blockIdx.x+threadIdx.x;

if (whoami<n*n)
    D[whoami]=__fmf_rn(A[whoami],B[whoami],C[whoami]);
}
```

Gépi kód

+ és * összevonása *mad* műveletté
 ⇒ + és * külön-külön IEEE-754 pontos,
 de *mad* nem!

Gépi kód

Nincs összevonás fordításnál
--fmf_xx() : IEEE-754 pontos *mad*
 ⇒ Lassabb, de pontosabb

A GPU programozás "kereskedelem": pontosság + gyorsaság $\approx$ const.

Műveleti idők

Natív műveletek

- 4 clock cycles:
  - Floating point: add, multiply, fused multiply-add
  - Integer add, bitwise operations, compare, min, max
- 16 clock cycles:
  - reciprocal, reciprocal square root, `__log(x)`, 32-bit integer multiplication
- 32 clock cycles:
  - `__sin(x)`, `__cos(x)` and `__exp(x)`
- 36 clock cycles:
  - Floating point division (24-bit version in 20 cycles)
- Particularly costly:
  - Integer division, modulo
  - **Remedy: Replace with shifting whenever possible**
- Double precision (when available) will perform at half the speed

Tanács

Kerüljük az **osztást**, a maradékképzést, és a magasabb szintű függvényeket!

A feladat

- Adott N db részecske 3D-ben: $\{x_i, y_i, z_i\}$, $i = 1 \dots N$.
- Készítsünk hisztogramot (h) a páronkénti távolságukból ($BINS, DR$)!
- Fizika: $g[(i + 1/2)DR] = \frac{2}{N} h[i]/dV_i$ (Radial Distribution Function)

CPU kód

```
void rdf(void){
    int i,j;
    for (i=0; i<N-1; i++)
        for (j=i+1; j<N; j++)
            if ((int)(dist(i,j)/DR)<BINS) h[idx]++;
}
```

CPU kód

```
float dist(int i,int j){
    float dx=x[i]-x[j];
    float dy=y[i]-y[j];
    float dz=z[i]-z[j];
    return(sqrtf(dx*dx+dy*dy+dz*dz));
}
```

Implementációs probléma

A változó hosszúságú belső ciklus nem jól párhuzamosítható!

Alternatív implementáció

- A részecskék koordinátái: $x[i], y[i], z[i]$ lineáris tömbök, $i = 0 \dots N - 1$
- $dist(i, j)$, ahol $j = (i + d) \% N$, ciklus $i = 0 \dots N - 1$, valamint $d = 1 \dots N/2 - 1$ -re

CPU kód I.

```
void rdf(void){  
    int i,j;  
    for (i=0; i<N-1; i++)  
        for (j=i+1; j<N; j++)  
            if ((int)(dist(i,j)/DR)<BINS) h[idx]++;  
}
```

CPU kód II.

```
void rdf(void){  
    int d,i;  
    for (d=1; d<N/2; d++)  
        for (i=0; i<N; i++)  
            if ((int)(dist(i,(i+d)%N)/DR)<BINS) h[idx]++;  
}
```


naiv GPU mag

```

__global__
void gpu_test_kernel(float *x,float *y,float *z,int
*h,int d){

int whoami=blockIdx.x*blockDim.x+threadIdx.x;
int idx;

if (whoami<N){
    idx=(whoami+d)%N;
    float3 p1,p2;
    p1.x=x[whoami]; p1.y=y[whoami]; p1.z=z[whoami];
    p2.x=x[idx];    p2.y=y[idx]; p2.z=z[idx];
    idx=(int)(__fdiv_rn(dist(p1,p2),DR));
    if (idx<BINS)
        atomicAdd(h+idx,1);
}
}
    
```

GPU kód

```

__device__
float dist(float3 p1,float3 p2){

float dx=p1.x-p2.x;
float dy=p1.y-p2.y;
float dz=p1.z-p2.z;

float dx2=__fmul_rn(dx,dx);
float dy2=__fmul_rn(dy,dy);
float dz2=__fmul_rn(dz,dz);

float tmp=__fadd_rn(dx2,dy2);
float d2=__fadd_rn(tmp,dz2);

float d=__fsqrt_rn(d2);

return(d);

}
    
```

Tulajdonságok:

- A GPU távolságszámoló függvénye és az osztás a magban CPU pontos (IEEE-754)
- Egy új függvény: `__atomicAdd(int *,int)` (sm_12)

Optimalizálás

A naiv GPU mag "hibái"

- A beolvasás, bár rendezett, 3 tömbre fut
- Központi probléma: a memóriahozzáférés a kiemeneten ($h[idx]++$)
ADATFÜGGŐ
A memória írás BIZTOSAN NEM rendezett, sőt, *atomic* függvényre van szükség.

Megoldás

- A rendezett beolvasás *float4* segítségével gyorsítható (*float3*-mal nem, mert az memóriaművelet szempontból NEM rendezett!)
- Definiáljunk al-hisztogramokat a blokkokon a shared memory-ba!
→ Az al-hisztogramokat a számítás végén rendezetten egyesítjük

Optimalizált RDF

(koránt sem naiv) GPU mag

```

__global__
void gpu_test_kernel(float4 *p,int *h,int d){

int whoami=blockIdx.x*blockDim.x+threadIdx.x;
int idx;

__shared__int sh[BINS];

for (int i=0; i<D; i++){
    sh[i*THREADS+threadIdx.x]=0;
    __syncthreads();

if (whoami<N){
    idx=(whoami+d)%N;
    float4 p1=p[whoami];
    float4 p2=p[idx];
    idx=(int)(__fdiv_rn(dist(p1,p2),DR));
    if (idx<BINS)
        atomicAdd(sh+idx,1);
    }
    __syncthreads();

for (int i=0; i<D; i++){
    idx=i*THREADS+threadIdx.x;
    atomicAdd(h+idx,sh[idx]);
    }
    }
    
```

GPU kód

```

__device__
float dist(float4 p1,float4 p2){

float dx=p1.x-p2.x;
float dy=p1.y-p2.y;
float dz=p1.z-p2.z;

float dx2=__fmul_rn(dx,dx);
float dy2=__fmul_rn(dy,dy);
float dz2=__fmul_rn(dz,dz);

float tmp=__fadd_rn(dx2,dy2);
float d2=__fadd_rn(tmp,dz2);

float d=__fsqrt_rn(d2);

return(d);
}
    
```

- gyors shared műveletek
- bank conflict (random pattern)
- rendezett global műveletek

Teszteredmények

$N = 44028, BINS / THREADS = 1, THREADS = 512$

- 1 CPU mag: 58.23 s
- GPU naiv (*float4*, no shared): 16.3 s (3.57x)
- GPU optim. 1 (*float4*, shared): 1.9 s (30.6x)
- GPU optim. 2 (teljes probléma kernel): < 1s (> 60x)

Üzenet: $\tau_{CPU}^{single} / \tau_{GPU}^{ideal} > 60$

A kimeneti oldalon rosszul kondicionált probléma ellenére úgy tűnik, megérte!

Megjegyzések

- Az IEEE-754 pontosság kikapcsolása 5.0%; (% $\rightarrow$ if) áttérés 2.5%
- shared memory $\rightarrow \tau \approx 1 / THREADS \Rightarrow$ A rendezetlen írás a szűk keresztmetszet
- Teljes probléma kernel, `__atomicAdd()` $\rightarrow$ bitwise, $\dots \rightarrow \dots$

Optimalizált GPU programozás

Tartalom

- A CUDA futtatási modell
- Programozási folyamat: Make it work. Make it right. Make it fast.
- Optimalizálás:
  - Memória modell: **global** vs. **shared**
  - IEEE-754 szabvány és a GPU: sebesség vs. pontosság
  - Komplex optimalizálási feladat: RDF

Köszönöm a figyelmet!

http://www.szfki.hu/~jurek/archive/2010_CUDAseminar/index.html

